

Nieuws

Medische problematiek eerder signaleren en beoordelen

Den Haag, mei 2009 – Elke asielzoeker krijgt een (vrijwillig) medisch advies als onderdeel van de Rust- en Voorbereidingstermijn (RVT) die voorafgaat aan de verbeterde asielprocedure. Zo kunnen medische problemen van asielzoekers eerder worden signaleerd en zoveel mogelijk gelijkzeitig met de asielprocedure worden beoordeeld op eventuele gevolgen voor het verblijfsrecht in Nederland. Staatssecretaris Albayrak informeerde de Tweede Kamer onlangs per brief over deze plannen.

Het medisch advies in de RVT is enerzijds een advies aan de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) over gezondheidsklachten die van invloed kunnen zijn op het horen van de asielzoeker of zelfs een grond voor verblijf in Nederland zouden kunnen zijn. Anderzijds is het een manier om asielzoekers tijdens de weg naar de juiste medische zorg te wijzen. Het verzamelen van medisch steunbewijs (medische informatie die relevant is voor de beoordeling van het asielaanvraag) zal geen onderdeel uitmaken van het medisch advies. Hiervoor is het onderzoek niet uitgebreid genoeg en eventuele geconstateerde problemen kunnen in de RVT nog niet gerelateerd worden aan de asielmotieven van de asielzoeker. Deze komen immers pas tijdens de asielprocedure, in het nader gehoor, aan de orde.

Uitzondering op deze regel betreft Vrouwelijke Genitale Verminking (VGV). Als onderdeel van het medisch advies in de RVT zullen meisjes uit risicolanden worden voorgelicht over de strafbaarheid en gezondheidsrisico's van VGV. Ook krijgen zij de mogelijkheid aangeboden om een verklaring te vragen aan de medisch adviseur dat er nog geen VGV heeft plaatsgevonden. Indien een meisje (en haar familie) asiel vragen op grond van dreigende VGV, zal de IND om een dergelijke verklaring vragen. Bij de aanvraag van een vergunning voor onbepaalde tijd, na vijf jaar, zal opnieuw om zo'n verklaring worden gevraagd.

De IND gaat de beslissing op asiel en de beslissing op artikel 64 van de Vreemdelingenwet (tijdelijk uitstel van vertrek en opvang om medische redenen) zoveel mogelijk samen nemen. Om een parallelle procedure op medische gronden te starten is echter wel een verklaring van een behandelend arts nodig. Hier kan een aanzienlijke wachttijd mee gemoeid zijn. Om te voorkomen dat dit tot vertraging leidt in de asielprocedure, kan de koppeling tussen beide procedures worden losgelaten. In dat geval beslist de IND, voortuitlopend op de uitkomst van de parallelle procedure, alvast op de asielaanvraag.

Als onderdeel van het medisch advies zullen meisjes uit risicolanden worden voorgelicht over de strafbaarheid en gezondheidsrisico's van Vrouwelijke Genitale Verminking (VGV)

De brief van de Staatssecretaris is het resultaat van werkgroep-bijeenkomsten, onder leiding van PIVA, waaraan onder meer Pharos (kenniscentrum voor gezondheidszorg voor vreemdelingen), Meldpunt Asielzoekers met Psychische Problemen (MAPP), Amnesty International, Geestelijke Gezondheids Zorg (GGZ) en de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV) deelnamen.

De plannen voor de invulling van het medisch advies en de parallelle procedure zijn slechts gedeeltelijk mee begroot met de totaalplannen voor de verbeterde asielprocedure. Daarom gaat PIVA nu bekijken of de middelen gevonden kunnen worden om het medisch advies te financieren. Afhankelijk van de uitkomst kan het PIVA-project Medisch Advies aan de slag met de implementatie.

Colofon

De PIVA - krant is een uitgave van het Programmabureau Invoering Verbeterde Asielprocedure.

Niets uit deze uitgave mag worden vernieuwvuldigd zonder schriftelijke toestemming vooraf door de uitgever.

Hoofredactie Toine Duffhues, programmadirecteur PIVA
Eindredactie Brenda Ammerlaan, communicatieadviseur PIVA
Vormgeving Afdeling Grafische Voorzieningen, Ministerie van Justitie (Directie DBOB)
Reacties of vragen PIVA@minijus.nl

De PIVA-krant

Nieuws en achtergronden bij de invoering van de verbeterde asielprocedure.

mei 2009, nr. 1

Nieuws

Asielorganisaties werken samen aan verbeteren asielprocedure

Den Haag, mei 2009 – In juli 2010 wordt de aangepaste wet- en regelgeving van kracht die de asielprocedure sneller en zorgvuldiger maakt. Al in het coalitieakkoord (febr. 2007) spraken de regeringspartijen dit af en eind 2008 ging de Tweede Kamer akkoord met het kabinetsvoorstel. De huidige 48-uursprocedure wordt verlengd naar een Algemene Asielprocedure (AA) van 8 dagen en wordt voorafgegaan door een rust- en voorbereidingstermijn (RVT) van minimaal 6 dagen.

Het nader gehoor gebeurt altijd in de Algemene Asielprocedure (AA), ook als de aanvraag verder wordt behandeld in de daarop volgende Verlengde Asielprocedure (VA). Samen met de mogelijkheid om al in de RVT onderzoek naar identiteit en nationaliteit te doen, betekent dit een tijdswinst van 8 weken in de Verlengde Asielprocedure.

Onder de noemer Programma Invoering Verbeterde Asielprocedure (PIVA) trekken de uitvoeringsinstaties in de asielketen gezamenlijk op om alles in gereedheid te brengen voor de verbeterde asielprocedure. PIVA omvat in totaal negen verschillende projecten waarvan de leiding is verdeeld over vijf

uitvoeringsinstaties in de asielketen: Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA), Raad voor de Rechtsbijstand (RvR), Vreemdelingenpolitie (VP) en Directie Migratiebeleid (DMB) van het Ministerie van Justitie. Nog eens vijftien andere organisaties leveren mensen die actief meedenken en meewerken in de projecten, waaronder ook onafhankelijke organisaties zoals VluchtelingenWerk Nederland (VWN) en de Nederlandse Orde van Advocaten (NOVA). Een programmabureau onder leiding van Toine Duffhues (voormalig Directeur Asiel bij de IND) is verantwoordelijk voor de centrale coördinatie en sturing van het geheel.

Van diverse kanten was er kritiek op de huidige Nederlandse asielprocedure. Ook uit de evaluatie van de huidige Vreemdelingenwet kwamen enkele belangrijke verbetervoorstellen. Samen gevat: de 'voorkant' van de procedure (de AC- of 48-uurs-procedure) is wel snel maar moet zorgvuldiger worden, terwijl de 'achterkant' wel zorgvuldig genoeg is, maar sneller moet worden. Staatssecretaris Albayrak hoopt nog voor het einde van deze kabinetsperiode de eerste resultaten van de verbeterde asielprocedure te kunnen presenteren.

Column

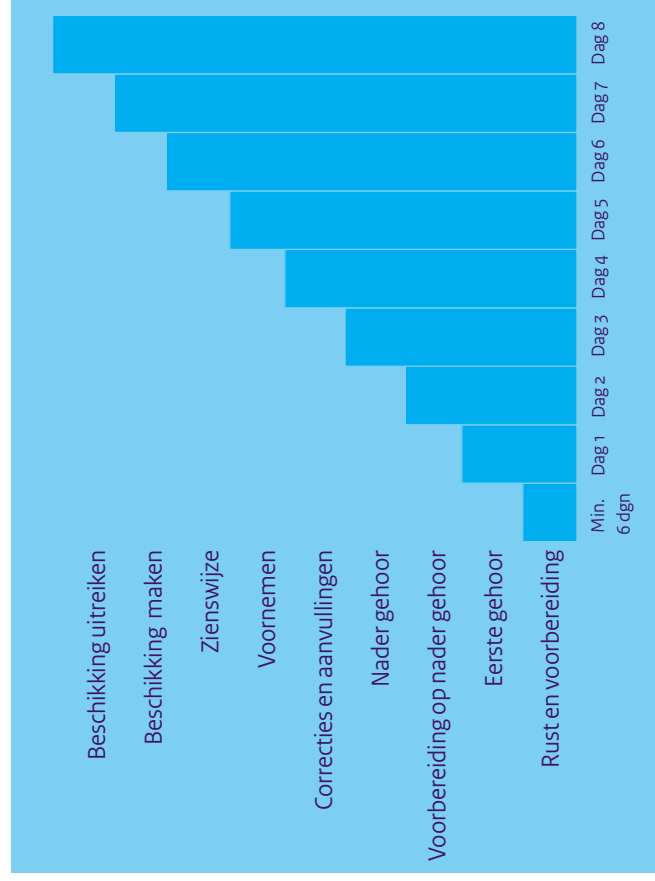
Working on a dream

*Now the cards live drawn's a rough hand,
I straighten the back and I'm working
on a dream.*

Deze regels uit het nummer Working on a dream zong Bruce Springsteen tijdens de campagne van Barack Obama. Nou ben ik geen Bruce Springsteen, laat staan Barack Obama, maar 'werken aan een droom' dat herken ik! Het Programma Invoering Verbeterde Asielprocedure (PIVA) biedt kansen. En niet alleen op het gebied van wet- en regelgeving. Ik zie ook een kans om de totale keten-samenwerking aanzienlijk te verbeteren. Dat is mijn droom. Zou het niet geweldig zijn om de logistieke planning in de keten zo te maken, dat elke ketenpartner ruim van te voren weet wat van hem/haar in elke zaak verwacht wordt en het risico van verstoring tot een minimum beperkt wordt?!

Ketenlogistiek is meer dan een optelsom van verschillende processen bij elke organisatie afzonderlijk. Het gaat niet alleen om zaken als werkverdeling bij de IND, plaatsing van asielzoekers bij het COA, roosterindeling van de Rechtsbijstand of van de Vreemdelingenpolitie. Het gaat juist om zaken die je alleen gezamenlijk met alle betrokken organisaties kunt realiseren.

Hoe gaat de Algemene Asielprocedure (AA) eruit zien?

I'm working on a dream, though it can feel so far away...

Zou het bijvoorbeeld niet heel mooi zijn als een asielzoeker slechts één keer zijn/haar gegevens hoeft te vertellen en dat vervolgens alle organisaties in de keten (automatisch) over deze gegevens kunnen beschikken?

Dit bespaart ergernis bij de asielzoeker én dubbel werk bij de organisaties. Lets anders is dat we in de keten concurrentie tussen de organisaties moeten voorkomen, bijvoorbeeld bij de inzet van (schaarse) tolken. Dus moeten we zorgen dat het voor tolken niet aantrekkelijker is om voor de ene in plaats van voor de andere organisatie te werken.

Verder moeten we continuïteit in de rechtshulp regelen. Dat betekent dat een asielzoeker tijdens de gehele asielprocedure zoveel als mogelijk één en dezelfde rechtsbijstandverlener heeft.

Dit soort zaken zorgen voor een betere dienstverlening, een snellere asielprocedure én (ook niet onbelangrijk) kostenbesparingen.

I'm working on a dream, our love will make it real someday...

Tja... daar laat de tekst van het liedje me een beetje in de steek, want met 'liefde' of goede bedoelingen alleen gaan we dit niet realiseren. Dus... droom maar lekker verder...? Ik dacht 't niet! Ik ben namelijk niet alleen maar ingehuurd om te dromen. We hebben nu met z'n allen in de keten de kans om het (nog) beter te doen, dan we het tot nu toe gedaan hebben. En waar een wil is, is een weg. Als we elkaar kunnen vinden in de bereidheid

om samen de logistiek in de keten te verbeteren, dan gaan we het samen waarmaken: een snellere en betere asielprocedure!

Wordt vervolgd

Toine Duffhues.

Achtergronden

“Uiteindelijk hebben we allemaal hetzelfde doel.”

Toen programmadirecteur Toine Duffhues de opdracht kreeg om de invoering van de verbeterde asielprocedure te organiseren, was het hem direct duidelijk dat grote (overheids)organisaties als IND, COA en Vreemdelingenpolitie dat niet in hun eentje konden doen: “Dat kan niet en dat moet je ook niet willen. Waarom zou je geen gebruik maken van de expertise en ervaring van organisaties zoals VluchtelingenWerk of van asieladvocaten? Uiteindelijk streven we allemaal hetzelfde doel na: asielzoekers zo snel en zorgvuldig mogelijk duidelijkheid verschaffen. Dus hebben we ook allemaal baat bij het inrichten van de verbeterde asielprocedure.”

“Goede voorlichting en begeleiding is altijd in het belang van de asielzoeker”

Trees Wijn, manager Asiel bij VluchtelingenWerk Nederland, was niet verrast dat VWN werd uitgenodigd deel te nemen aan het Programma Invoering Verbeterde Asielprocedure (PIVA):

“Na deelname aan de beleidsvorming en de uitvoeringstoets rond de verbeterde asielprocedure is deelname aan PIVA een logisch vervolg, zeker omdat we ook in de uitvoering een rol spelen. Wij worden direct geconfronteerd met de manier waarop de wijzigingen worden uitgevoerd.”

Maar VluchtelingenWerk blijft ook kritisch. Trees Wijn: “Participeren in het implementatietraject betekent niet dat wij geen kritiek meer hebben op de beleidsvoornemens. VluchtelingenWerk is niet tevreden met het nu door de Kamer geaccordeerde asielbeleid. Volgens ons kan en moet het op een aantal punten beter. Wij zullen, binnen

de beperkte marges die er nog zijn, bij de uitvoering proberen alsnog verbeteringen te realiseren.” Die combinatie van lobbyen én een rol spelen in de uitvoering van het asielbeleid, levert per definitie spanning op.

Trees Wijn, manager Asiel bij VluchtelingenWerk Nederland
Copyright VluchtelingenWerk

De vele gezichten van PIVA

Om de verbeterde asielprocedure te realiseren, werken medewerkers van vijftien verschillende organisaties samen aan negen verschillende projecten: PIVA heeft vele gezichten!

“Ik ben Elwin Moerkens, 33 jaar en medewerker binnen het Proces Asiel van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Als project-secretaris van het project Derde Land AC ga ik me onder meer bezighouden met het organiseren van expert-meetings en het onderhouden van contacten met de diverse interne en externe partijen. In het verleden heb ik meegewerkt aan diverse IND-projecten waaronder ook de uitvoeringstoets voor de Herijking van het AMV-beleid. Geliet op het enthousiasme van alle betrokken partijen en de goede input die we ook al van hen hebben ontvangen, heb ik goede hoop op een goede samenwerking en een goed resultaat!”

“Ik ben Paul Groos, 38 jaar en werkzaam bij het Centraal Orgaan opvang asiel-zoekers (COA) als teamhoofd op de afdeling Plaatsing (directie Huisvesting). In het PIVA-project Derde Land AC ga ik in het deelproject Huisvesting&Facilitair werken aan voldoende en geschikte werkplekken voor het COA-team én de andere ketenpartners. In mijn dagelijks werk stuur ik de COA-teams op de verschillende aameldcentra aan.

In het verleden heb ik ook meegewerkt aan de inrichting van AC Ter Apel en meer recent aan de herinrichting van AC Zevenaar. Ik verwacht dat we wederom in staat zullen zijn om in samenwerking met de verschillende ketenpartners een goed draaiend aameldcentrum neer te zetten!”

“Mijn naam is Rieks van der Woude, 50 jaar jong, en werkzaam bij de Regiopolitie Groningen als team-coördinator op het aameldcentrum te Ter Apel. Ik zal mij binnen het project Centrale Aameldunit samen met anderen bezig gaan houden met de inrichting en coördinatie. In mijn huidige functie heb ik veel contacten met diverse ketenpartners. Soms zijn de lijntjes wel erg lang en daarbij zitten wij (de Vreemdelingenpolitie) al ruim twee jaar lang op een tijdelijke locatie, waar de voorzieningen niet optimaal zijn. Ik verwacht en spreek de hoop uit dat op de nieuwe aameldunit de diverse ketenpartners dichterbij elkaar komen te staan en daardoor de samenwerking zal verbeteren. Ik verwacht dan ook dat er voor alle ketenpartners winst is te halen uit dit nieuwe project.”

“Ik ben Hans Mulder, 50 jaar en werkzaam bij de Raad voor Rechtsbijstand als beleidsmedewerker asiel. Voor het PIVA project Uren Rechtsbijstand was ik projectsecretaris. Wás, want het project is binnen de gestelde termijn afgerond met een advies over het aantal uren rechtsbijstand (zie elders in deze krant). Binnen het project Logistiek en Processen ben ik nu actief met het ondersteunen van zowel de projectleider als de projectsecretaris (door de Raad ingehuurd externe consultants).

Reden waarom ik gevraagd ben om aan beide projecten deel te nemen is dat ik de enige beleidsmedewerker asiel van de Raad voor Rechtsbijstand ben. Natuurlijk hoop ik ook dat ik gevraagd ben vanwege mijn kennis van de logistieke processen in de asielketen. Die kennis gaat terug tot 1994, toen ik bij de toenmalige Stichting Rechtsbijstand Asiel (SRA) als asielmedewerker startte. Vanuit de SRA ben ik o.a. betrokken geweest bij het opzetten van de planningsmodellen in AC Ter Apel en AC Schiphol. Ik hoop dat PIVA leidt tot een nóg betere samenwerking waarin we – ook in tijden van crisis/hoge instroom enz. – samen zoeken naar ketenoplossingen.”

“Wij zijn Ivonne van de Pas en Lidia Kop, resp. 30 en 49 jaar, en beiden werkzaam voor de afdeling Corporate Communicatie van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Samen zijn wij ‘communicatief actief’ voor het project Derde Land AC en momenteel nog druk met het schrijven van het communicatieplan. Wij combineren ervaring als communicatiemedewerker binnen het Proces Asiel van de IND (Ivonne) en ervaring met het geven van communicatieadvies in grote projecten (Lidia). De goede sfeer tijdens de eerste expertmeeting met de betrokken ketenpartners (maart 2009) heeft ons alle vertrouwen gegeven in de goede samenwerking, nu en in de toekomst, met de mensen van de andere organisaties.”

Nieuws

De hele procedure dezelfde advocaat

Den Haag, mei 2009 – De projectgroep Uren Rechtsbijstand heeft onlangs in opdracht van PIVA een advies uitgebracht over het aantal door de overheid te financieren uren rechtsbijstand van asielzoekers in de verbeterde asielprocedure. De projectgroep, bestaande uit o.a. asieladvocaten, wetenschappers en medewerkers van de Raad voor de Rechtsbijstand, stelt voor dat de overheid voorziet in twaalf uren rechtsbijstand in de Algemene Asielprocedure (AA).

Daarnaast adviseert de projectgroep om er voor te zorgen dat asielzoekers waar mogelijk steeds één en dezelfde advocaat hebben gedurende de hele asielprocedure. Deze zogeheten ‘continuïteit van rechtsbijstand’ heeft een positief effect op de vertrouwensband tussen de asielzoeker en zijn advocaat. Ook voorkomt het dat bijvoorbeeld informatie verloren gaat bij overdrachtsmomenten tussen meerdere advocaten. Indirect draagt dit weer bij aan het voorkomen van nodeloze procedures en herhaalde asielaanvragen.

Verder adviseert de projectgroep om het voor asielzoekers mogelijk te maken naar hun advocaat te reizen. Dit is per saldo goedkoper dan wanneer advocaten naar de asielzoeker reizen en maakt de onafhankelijkheid van de advocaat ook beter zichtbaar. De projectgroep stelt voor om de voorbereiding in de Rust en Voorbereidingstermijn (RVT) altijd op het kantoor van de advocaat te laten plaatsvinden en dit actief (financieel) te ondersteunen vanuit de overheid. Reizen gedurende de asielprocedure zou dan alleen facultatief toegestaan kunnen worden.

De twaalf uur die wordt geadviseerd is weliswaar drie uur meer dan aanvankelijk door PIVA begroot, maar per saldo zorgt het voorstel van de projectgroep voor een besparing op de kosten van rechtsbijstand. Dit is o.a. het gevolg van een vermindering van het aantal spreekuur-advocaten en het doorberekenen van een zogeheten ‘kinderkorting’. Asielaanvragen van meegerisde kinderen vragen doorgaans niet om evenveel uren rechtsbijstand als die van hun ouders.

Continuïteit van rechtsbijstand heeft een positief effect op de vertrouwensband tussen asielzoeker en zijn advocaat.

PIVA heeft het advies aangeboden aan de Directie Migratiebeleid (DMB) van Justitie. DMB zal op basis van dit advies een beleidsvoorstel voorleggen aan de Staatssecretaris. Naar verwachting zal zij eind mei een brief hierover aan de Tweede Kamer sturen.

Programma Invoering Verbeterde Asielprocedure (PIVA): Samen maken we de asielprocedure sneller en zorgvuldiger!

